

Lausunto

20.10.2025

Dnro FIMEA/2025/005947-2

Fimean lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen asiantuntijapuheenvuoroa ja -lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 111/2025 vp). Fimea esittää alla kirjallisena lausuntonaan keskeisimmät esitystä koskevat huomiot.

Vaikutusten arviointiin liittyy merkittävää epävarmuutta

Kokonaisuuden monimutkaisuuden vuoksi luotettavien ennusteiden laatiminen on erittäin haastavaa.

Ehdotetut muutokset kytkeytyvät toisiinsa, sillä esimerkiksi lääketaksan leikkaus pienentää uudeksi apteekkiveron perustaksi määritettävää myyntikatetta. Samanaikaisesti toteutettavaksi suunnitellun itsehoitolääkevalikoiman myyntikanavan laajennuksen myötä myös näistä valmisteista saatava myyntikate poistuisi apteekkiveron piiristä.

Kaikkien suunniteltujen ja jo aiemmin lähivuosina tehtyjen muutosten yhteisvaikutuksia tai muutosten dynaamisia vaikutuksia ei pystytä arvioimaan luotettavasti.

Apteekkiveroon liittyviin ehdotuksiin liittyy paljon riskejä

Apteekkiveron uudistamiseen liittyy positiivisista tavoitteista huolimatta merkittäviä riskejä, kun samanaikaisesti tavoitellaan säästöjä lääketaksaa leikkaamalla. Riskit liittyvät esimerkiksi apteekkipalveluiden saavutettavuuteen.

Esityksen mukainen, nykyistä apteekkiverosäätelyä huomattavasti yksinkertaisemmalta vaikuttava säätelyehdotus on sinällään tervetullut. Veropohjan määrittely on kuitenkin suuri muutos, eikä tämän kaltaisesta ole kyseisellä toimialalla aiempaa kokemusta.

Esityksen mukaisen reseptilääkkeiden lääketaksan leikkauksen ja apteekkiveron muutosten vaikutusten arvioinnin mukaan laskennallisesti tappiollisten apteekkien määrä lisääntyisi nykyisestä. Taksan ja apteekkiveron vaikutusten

Lausunto

20.10.2025

Dnro FIMEA/2025/005947-2

kohdentaminen tavoitellulla tavalla vain isoimpiin tai menestyvimpiin apteekkeihin on käytännössä vaikeaa, ellei mahdotonta.

Fimea kannattaa suoraan apteekkiveron perusteesta tehtävää vähennystä sivuapteekkien tukemiseksi. On kuitenkin seurattava, riittääkö kyseisen vähennyksen tarjoama tuki, vai tulisiko vähennyksen suuruutta kasvattaa.

Ehdotus vähentää tuloverokertymää, jos apteekkien verotettavaa tulosta leikataan, mutta kokonaisuuden tarkempi arviointi ei kuulu Fimean toimivaltaan.

Apteekkilouuteen kohdistuvista vaikutuksista erillisenä huomiona Fimea toteaa, että itsehoitolääkkeiden myyntikanavaajennukseen liittyvän lain toimeenpano edellyttää noin miljoonan euron budjettirahoitusta Fimealle vuodelle 2026 valvonnan toteuttamiseksi.

Muutokset vaikuttavat apteekkipalveluiden saavutettavuuteen**Ehdotetut muutokset lisäävät riskiä maankattavan apteekkiverkoston supistumisesta.**

Hallituksen tavoitteena on maanlaajuisen apteekkiverkoston säilyminen sekä apteekkipalveluiden ja lääkkeiden hyvä saavutettavuus. Nyt käsiteltävänä olevat muutokset lisäävät merkittävästi apteekkiverkoston supistumisen riskiä ympäri Suomen. Pahimmillaan muutokset voivat johtaa siihen, että valtio joutuu nykytilanteesta poiketen erillisillä tukitoimilla varmistamaan apteekkipalveluita tietyissä osissa Suomea. Lisäksi esitetyillä muutoksilla tulee olemaan välillisiä vaikutuksia myös muihin terveydenhuollon kustannuksiin, mikäli apteekkeja paikkakunnan viimeisenä terveydenhuollon lähipalveluna suljetaan.

Apteekkiverkosto on supistunut jo ennen kaavailtuja muutoksia. Kuluvana vuonna on suljettu kaksi sivuapteekkia, ja Fimeaan on oltu yhteydessä yli kymmenen sivuapteekin tilanteesta ja mahdollisesta sulkemisesta.

Allekirjoitukset

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Eija Pelkonen
Ylijohtaja

Lausunto

20.10.2025

Dnro FIMEA/2025/005947-2

Leena Reinikainen
Kehittämisasiantuntija
leena.reinikainen@fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

PL 55, 00034 FIMEA

Puh. 029 522 3341

www.fimea.fi

Y-tunnus 0921536-6

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Ärende / Case:

FIMEA/2025/005947

Asiantuntijapyyntö, Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto, HE 111/2025 vp

Asiakirja / Dokument / Document:

FIMEA/2025/005947-2

Fimean lausunto

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures: